

Memorandum Prebes – Beroepsvereniging voor en door Preventieadviseurs

Geachte Heer, Mevrouw,

Met dit memorandum willen we U op de hoogte brengen van de actuele uitdagingen waarmee de preventieadviseurs in Vlaanderen en Brussel, nu maar ook in de toekomst, zullen geconfronteerd worden. Daar U betrokken bent bij de onderhandelingen om tot een nieuwe Regering te komen, zijn wij zo vrij om U ons Memorandum te bezorgen.

Wij zijn steeds bereid om deze tekst verder toe te lichten en/of over de inhoud hiervan met uzelf of één van Uw collegae in debat te gaan. Mocht dat het geval zijn dan kan U hiervoor onze directeur (Dhr. Tom Van Thienen - +32 477 56 01 03) contacteren. Hij zal hiervoor dan het nodige doen.

Prebes

Prebes is de rechtsopvolger van de, in 1946 opgerichte, Vereniging van Diensthoofden voor Veiligheid en Hygiëne van België (VDVHB). Het ontstaan van de vereniging viel samen met de toegenomen aandacht voor veiligheid en gezondheid op het werk. In 1982 splitste de vereniging zich in een Franstalige- en Nederlandstalige organisatie. Sinds 1998 wijzigde onze naam in Prebes (www.prebes.be).

Op dit moment hebben wij 8.123 leden. Onze leden zijn actieve preventieadviseurs of personen in opleiding tot preventieadviseur. Zij zijn actief in alle sectoren en het merendeel werkt in Vlaanderen en Brussel.

Als Prebes komen wij op voor de belangen van onze leden en ondersteunen hen door het delen van kennis, praktijken, wetenschappelijke inzichten, Daarnaast helpen we de preventieadviseur zijn/haar netwerk verder uit te bouwen. De interne preventieadviseur is in de meeste ondernemingen een éénpersoonsdienst waar hij/zij vaak ook nog heel wat andere taken uitoefent in de onderneming.

Langdurige zieken/afwezigheden

De kranten staan vol van mensen die zich letterlijk of figuurlijk kapot werken of kapot gewerkt zijn en hierdoor finaal in de langdurige arbeidsongeschiktheid/invaliditeit terecht komen. De preventieadviseurs zullen dit echter niet alleen kunnen realiseren. Ook het management moet volop mee zijn met het belang van welzijn op het werk.

Onze burgers, samenleving, economie en ondernemingen hebben nood aan een gecoördineerd plan van aanpak om de uitval van werknemers/zelfstandigen/ambtenaren tegen te gaan. Teveel talenten verdwijnen (te vroeg) uit de arbeidsmarkt. Wij pleiten dan ook om in het uitwerken van dit plan ook andere organisaties dan enkel de werknemers- en werkgeversorganisaties te betrekken. Het is vereist dat andere organisaties een gelijkwaardig mandaat krijgen bij het uitwerken van dergelijk plan van aanpak. Prebes stelt zich alvast hiervoor kandidaat en hoopt dan ook dat beleidsmakers met deze prangende nood rekening houden.

Statuut van de preventieadviseur: draaischijf van Welzijn op het werk

In de huidige wetgeving heeft de preventieadviseur een zeer belangrijke rol gekregen inzake het realiseren van een welzijnsbeleid in de Belgische ondernemingen. We stellen echter vast dat er toch nog wel wat lacunes bestaan die een effectief welzijnsbeleid bemoeilijken.

❖ **Erkenning**

Tijdens de COVID-pandemie stelden we vast dat er in het nieuws, parlement, ... gesproken werd over de preventieadviseurs. Te vaak, zonder enige kennis van zaken over zijn/haar opdracht, worden uitspraken gedaan in de aard van: "de preventieadviseur moet maar beslissen over hoe de onderneming de Covid maatregelen moet realiseren". Correcter zou zijn dat hij/zij de directie adviseert opdat deze een doordachte beslissing kan nemen.

De Codex over Welzijn op het Werk bepaalt, op basis van de grootte en de aard van de bedrijfsactiviteiten (en de daaraan verbonden risico's), welke opleiding de interne preventieadviseur moet gevolgd hebben (niveau 3, 2, 1). Er bestaat echter geen register waarin de erkende preventieadviseurs en hun opleiding zijn opgenomen. Hierdoor is het zowel voor de persoon als de onderneming niet altijd even duidelijk of ze voldoen aan de voorwaarden van de wetgeving inzake noodzakelijke opleiding.

Daarnaast stelt de wetgeving dat de preventieadviseur verplicht is om jaarlijks voldoende bijscholing te volgen. Aangezien er geen overzicht/register bestaat van de personen die de vereiste opleiding tot preventieadviseur hebben gevolgd, is het op dit moment onbegonnen werk om na te gaan of de desbetreffende preventieadviseur zich voldoende heeft bijgeschoold. Daarnaast is het ook niet duidelijk gestipuleerd wat 'voldoende' in deze betekent.

❖ **Register van erkende preventieadviseurs**

Wij pleiten er dan ook voor dat er een onafhankelijke organisatie instaat voor het oprichten van een register waarin de erkenning (zowel opleiding als bijscholing) wordt verzameld per persoon, naar analogie van de regeling inzake de milieucoördinatoren in het Vlaamse Gewest. Belanghebbenden kunnen dit register raadplegen om na te gaan of de preventieadviseur nog geaccrediteerd is.

Naast de noodzakelijke formele competenties is het ook aangewezen dat de preventieadviseur een netwerk opbouwt met relevante collegae binnen en buiten de onderneming. Wij zijn van mening dat het noodzakelijk is dat de preventieadviseur zich aansluit bij een erkende beroepsorganisatie binnen het domein van Welzijn op het werk, zoals dit ook het geval is bij andere beroepsgroepen (bv. Psychologen, Milieucoördinatoren,...).

❖ **Knelpuntberoep**

Ondanks de vervrouwelijking bij de instroom in het beroep, stellen we vast dat het voor erg veel ondernemingen moeilijk is om een (goede) preventieadviseur aan te werven en deze ook langdurig aan boord te houden. Te vaak stellen we vast dat ondernemingen preventieadviseurs proberen los te weken bij een andere onderneming.

We zijn ervan overtuigd dat de samenleving nood heeft aan meer welzijn op het werk en dus ook aan meer goed opgeleide preventieadviseurs. We roepen de overheden en hun administraties (Actiris, Forem en VDAB) op om de nodige stappen te zetten om mensen professioneel op te leiden of om te vormen tot het beroep van preventieadviseur. Daarnaast willen we als beroepsvereniging ook aan scholieren ons beroep promoten. We stellen echter vast dat we o.a. geen toegang krijgen tot de SID-beurzen. Hierdoor kunnen we ons mooi en belangrijk beroep niet promoten bij scholieren die een keuze moeten maken naar een verdere opleiding.

❖ **Gesubsidieerde sectoren**

Diverse overheden subsidiëren tal van sectoren om een dienstverlening op te zetten naar de burgers. We stellen vast dat er in de meeste van deze subsidies, voor deze sociale ondernemers,

geen middelen worden gecreëerd om een welzijnsbeleid te voeren voor hun medewerkers. Te vaak zien we dan creatieve oplossingen.

Het Prebes-rekenmodel inzake preventie in het onderwijs wordt herhaaldelijk geciteerd in de commissie onderwijs van het Vlaams Parlement als een goed rekenmodel. Tot op heden is er echter nog steeds geen financieringsmechanisme voorzien om dit te ondersteunen en moeten de schoolbesturen creatieve oplossingen zoeken. Elke gesubsidieerde sector verdient een eigen rekenmodel met een duidelijke financiering opdat er ook een preventieadviseur kan aangeworven worden conform de aanwezige risico's in de onderneming.

Opleiding: kwaliteit primeert – less is more

Tot op heden zijn de kwaliteitsrichtlijnen waaraan opleiders (niveau 1 en niveau 2) moeten voldoen te onduidelijk, laat staan dat deze op gestructureerde wijze zouden geauditeerd/geïnspecteerd worden. Sommige opleiders werken in de omgeving van het onderwijs en worden op die manier minstens zijdelings geïnspireerd door de systemen die van toepassing zijn in het gesubsidieerde onderwijs. Wij pleiten voor een onafhankelijk soortgelijk systeem dat elke opleiding in het hoger onderwijs op regelmatige basis inspecteert/audit.

We stellen vast dat er in het hoger onderwijs in Vlaanderen, heel wat opleidingen die garant stonden voor instroom in het beroep, er de brui aan geven. Dat geldt zowel voor opleidingen die leiden tot een bachelor als deze tot een master. We pleiten ervoor dat er in elke provincie ten minste één opleiding niveau 1 en 2 wordt georganiseerd. Onze voorkeur gaat naar een samenwerking tussen de verschillende opleiders in de provincie. Op die manier ontstaan er grotere studentengroepen, met studenten die uit verschillende sectoren/achtergronden komen en elkaar op die manier ook beter kunnen inspireren.

Bovenop de wijze waarop de opleidingen georganiseerd worden, merken we op dat het wettelijke kader waar de opleidingsvoorwaarden van de preventieadviseur beschreven staan niet meer up to date zijn met de verwachtingen welke gesteld worden aan het beroep. Preventieadviseurs worden meer gezien als de adviseur, op vlak van welzijn op het werk, voor de bestuurders van een organisatie. Zij worden geacht om op alle vlakken inzake welzijn op het werk advies te geven.

De actuele tendens is dat veel bestuurders verwachten dat de preventieadviseur zich niet beperkt tot het formuleren van voorstellen, maar dat hij/zij ook meehelpt om deze organisatiewijzigingen mee te implementeren. Om aan deze verwachtingen te voldoen, tezamen met de uitdagingen zoals de nieuwe risico's welke de organisatie binnen treden (digitalisering (AI), nanotechnieken, biologische risico's, ...) is de inhoud van de opleiding tot preventieadviseur dringend toe aan een update. Deze update is noodzakelijk om de preventieadviseurs van de toekomst op te leiden.

De zaakvoerder van de kleine onderneming

Ondanks onze bemerkingsen inzake het statuut van de preventieadviseur maken wij ons nog meer zorgen over het Welzijnsbeleid in de kleine ondernemingen in België. Tot aan de drempel van 20 VTE mag de zaakvoerder van deze onderneming zelf de rol van preventieadviseur op zich nemen.

Bij ons weten is het aanbod ter ondersteuning van deze zaakvoerder zo goed als onbestaande. Deze ondernemingen beschikken ook niet over de preventie-eenheden bij de Externe Dienst waarbij zij zijn aangesloten. Hierdoor is de ondersteuning vanuit deze diensten ook eerder beperkt tot de 3-jaarlijkse rondgang, tenzij er zich een ernstig incident voordoet en er een omstandig verslag noodzakelijk is.

Wij zijn de mening toegedaan dat het aangewezen is om de zaakvoerder-preventieadviseur eveneens verplicht op te nemen in het register van erkende preventieadviseurs. Dat betekent uiteraard dat er een minimale opleiding noodzakelijk is voor deze zaakvoerder en een verplichte geattesteerde bijscholing. Wij zijn ervan overtuigd dat er in deze opleiding en bijscholing aandacht moet besteed worden aan alle welzijnsdomeinen.

We vinden ook dat de (sectorale) opleidingsfondsen hier de nodige aandacht moeten aan besteden en de nodige middelen moeten vrijmaken opdat deze zaakvoerders ook de kans krijgen om deze opleiding en bijscholing te volgen. In die hoedanigheid lijkt het ons ook niet meer dan logisch dat de hieraan verbonden kosten voor de zaakvoerder ook in aanmerking komen voor terugbetaling vanuit de Gewestelijke inspanningen inzake opleidingen in KMO's (bv. KMO-portefeuille).

Provinciale comités

Tot onze spijt moeten wij vaststellen dat de eens zo rijke werking van de verschillende provinciale comités voor de bevordering van de arbeid (PCBA), heel wat van hun glorie hebben verloren. Wij willen in deze niet blijven stilstaan bij de redenen hiervoor maar wel een aantal voorstellen doen die kunnen leiden tot een nieuw elan.

Gelet op de onduidelijkheid over het voortbestaan van de provincies (en hun bevoegdheden) als bestuurlijk niveau in zowel het Vlaamse als het Waalse Gewest lijkt het ons noodzakelijk om geen uitspraak te doen over de provincies als bestuursniveau. We willen wel dat er opnieuw in alle provincies een concreet aanbod komt voor preventieadviseurs en professionals die Welzijn op het Werk hoog in het vaandel dragen. Het aanbod kan deels sectorspecifiek zijn maar er is ook nood aan een generiek aanbod voor alle sectoren. Het lijkt ons aangewezen om in dit aanbod ook voldoende aandacht te besteden aan de rol/opdracht van de zaakvoerder/eigenaar van een kleine onderneming.

Om de inspanningen hiervoor haalbaar te houden voor de sociale partners en experts stellen we voor om de inhoudelijke werking van de huidige comités te centraliseren in 2 comités: namelijk één Nederlandstalig en één Franstalig. Een dergelijke Comité bestaat uit relevante actoren van de sociale partners en experts. Wij zijn als Prebes alvast bereid om trekker te worden van het Nederlandstalige Comité. Tegelijkertijd blijven we hopen dat er een lokale overheid is die minstens het logistieke gedeelte (hosten van activiteiten) blijft ondersteunen of dat elk comité voldoende middelen krijgt om dit te regelen.

In bijlage van dit schrijven bezorgen wij U ook de publicatie die wij realiseerden naar aanleiding van onze 75ste verjaardag (2021). Daarnaast vindt U een exemplaar van ons ledenmagazine Veiligheidsnieuws. Wij hopen U met deze informatie van dienst te zijn.

Namens het Bestuursorgaan,

François Colin
Voorzitter

Tom Van Thienen
Directeur